

CYLCH MEITHRIN Y FELINHELI

POLISI CAMDDEFNYDD ALCOHOL A CHYFFURIAU

Bydd **Cylch Meithrin Y Felinheli** yn sicrhau bod rhieni a gofalwyr yn ymwybodol o'r polisi hwn drwy y wybodaeth sydd i'w gael yn y llyfryn rhieni, copi o'r polisi ar gael i'w lawrlwytho oddi ar ein gwefan neu drwy ei ddarllen yn y ffeil bolisiau sydd yn cael ei gadw yn y Caban.

Mae'r **Ddeddf Iechyd a Diogelwch yn y Gwaith 1974** yn gosod dyletswydd gyfreithiol ar gyflogwyr i sicrhau amgylchedd gwaith diogel i'w gweithwyr. Mae'r Cylch Meithrin yn ymrwymo i gynnal safonau iechyd, diogelwch a lles er budd holl weithwyr, gwirfoddolwyr, myfyrwyr ac ymwelwyr i'r lleoliad, yn ogystal â'r plant sydd o dan ei ofal.

Diben y polisi hwn yw cynyddu ymwybyddiaeth o effeithiau alcohol a chamddefnyddio cyffuriau a'r symptomau tebygol, ac i sicrhau bod:

- pob aelod o staff yn ymwybodol o'u cyfrifoldebau o ran camddefnydd alcohol a chyffuriau¹ a phroblemau cysylltiedig.
- staff sydd â phroblem sy'n gysylltiedig â chyffuriau neu alcohol yn cael eu hannog i geisio cymorth yn brydlon.
- staff, sydd â phroblem alcohol neu gyffuriau sy'n effeithio ar eu gwaith yn cael eu trin â chydymdeimlad ac yn deg.

Mae'r polisi yn berthnasol i holl staff, gwirfoddolwyr, myfyrwyr ar brofiad gwaith, ymwelwyr a hefyd i rieni, gofalwyr a gwarchodwyr y Cylch Meithrin.

Nod

Mae'r Cylch Meithrin yn gweithredu, o fewn terfynau rhesymol ac ymarferol, i sicrhau iechyd, diogelwch a lles y staff, y plant o dan ei ofal, myfyrwyr ar brofiad gwaith, gwirfoddolwyr ac ymwelwyr i'r lleoliad. Mae hyn yn cynnwys sicrhau bod pob aelod o staff yn medru cyflawni ei swydd yn ddiogel ac yn effeithiol mewn amgylchedd sydd yn rhydd o alcohol ac o gamddefnydd o gyffuriau, a sicrhau nad ydy'r plant yng ngofal oedolion sydd o dan ddylanwad alcohol neu sylweddau eraill gall effeithio ar eu gallu i ofalu am y plant. Gweler y **Polisi Iechyd, Diogelwch a Lles** am fwy o fanylion.

Egwyddorion

Mae'r Cylch Meithrin yn ymrwymo i ddarparu awyrgylch diogel i sicrhau diogelwch a lles y plant sydd yn ein gofal. Mae hyn yn cynnwys sicrhau nad ydy'r plant yng ngofal oedolion sydd o dan ddylanwad alcohol neu sylweddau eraill gall effeithio ar eu gallu i ofalu am y plant.

¹ Defnyddir y term 'cyffur' i gyfeirio at bob math o gyffur a sylwedd, cyfreithlon neu anghyfreithlon, gall effeithio er gwaetha ar ymddygiad neu berfformiad ac / neu gall arwain at cynnydd yn y risg o ddamweiniau ac / neu anafiadau.

Ni fydd y Cylch Meithrin yn caniatáu staff i weithio yn y lleoliad os ydy'n amlwg eu bod nhw o dan ddylanwad alcohol neu gyffuriau, a / neu fod eu gallu i weithio wedi'i amharu mewn unrhyw ffordd fel canlyniad i'r defnydd o alcohol neu gyffuriau. Rhestrir arwyddion posib y gellid eu harsylwi arnynt yn Atodiad 1.

Ni fydd y Cylch Meithrin yn caniatáu i staff, gwirfoddolwyr a myfyrwyr ar brofiad gwaith weithio os ydynt yn ymwybodol eu bod yn meddu ar, neu yn cyflenwi alcohol neu gyffuriau anghyfreithlon yn y lleoliad gwaith. Fydd manylion unigolion sydd yn meddu ar neu yn cyflenwi sylweddau anghyfreithlon yn cael eu riportio i'r awdurdodau priodol.

Mae'r Cylch Meithrin yn cydnabod y gall rhai o'n staff ddod yn ddibynnol ar alcohol neu gyffuriau. Rydym yn cydnabod bod dibyniaeth yn wahanol i yfed neu ddefnydd achlysurol alcohol neu gyffuriau. Mae'r Cylch Meithrin hefyd yn cydnabod y gellir trin dibyniaeth o'r fath yn llwyddiannus. Rydym am hyrwyddo diwylliant sy'n deall ac yn cydymdeimlo â staff sydd â dibyniaeth ar alcohol a chyffuriau ac a'u hannog i ofyn am help a chefnogaeth.

Hawliau Plant

Mae'r polisi hwn yn rhan o sicrhau fod y Cylch Meithrin yn parchu hawliau plant sydd yng Nghonfensiwn y Cenhedloedd Unedig ar Hawliau Plant, yn benodol:

- Erthygl 6: Mae gan bob plentyn hawl i fyw. Dylai llywodraethau ofalu fod plant yn goroesi ac yn datblygu'n iach.
- Erthygl 27: Mae gan blant yr hawl i safon bywyd sy'n ddigon da i ymateb i'w hanghenion corfforol a meddyliol. Dylai'r Llywodraeth helpu rhieni na allant fforddio i ddarparu hyn.

Cod Ymarfer

Alcohol a Chyffuriau yn y Gwaith

Mae camddefnydd alcohol a chyffuriau yn gallu arwain at lefelau is o bresenoldeb, effeithlonrwydd a pherfformiad yn gyffredinol. Lle bo'r aelod staff yn gyfrifol am wneud penderfyniadau a gofalu am blant, gall camddefnydd alcohol a chyffuriau gael effaith ar farn a chynyddu risgiau iechyd a diogelwch.

Gall camddefnydd alcohol neu gyffuriau arwain at ymddygiad anghyfrifol gall niweidio enw da ac, o ganlyniad, cynladwyedd busnes y Cylch Meithrin.

Fe fydd y Cylch Meithrin yn gofyn i unigolion sydd yn cyrraedd y lleoliad o dan ddylanwad amlwg o alcohol neu gyffuriau, neu y tybir ei bod o dan ddylanwad alcohol neu gyffuriau, i adael y lleoliad ar unwaith. **Gweler ATODIAD 1: Arwyddion posib o gamddefnydd alcohol a / neu gyffuriau** am fwy o fanylion.

Fe fydd y Cylch Meithrin yn sicrhau y ni chaniateir y cyflogai i yrru, a bydd yn defnyddio gwasanaeth tacsï i gludo'r cyflogai adref os oes angen.

Yn achos aelodau o staff, fe fydd y Cylch Meithrin yn:

- cynnal ymchwiliad, a gall hyn arwain at gamau disgyblu fel y nodir yn y **Polisi Staffio** a allai arwain at ddiswyddo.
- cysylltu gydag **AGC** i roi gwybod iddynt ynglŷn â'r sefyllfa, fel y disgwylir o dan ffurflen hysbysiad o newidiadau Rheoliad 9.
- diarddel yr unigolyn o'r gwaith tra ddisgwylir canlyniad yr ymchwiliad. Fe fydd rhaid gwneud trefniadau amgen i sicrhau cadw at y lefelau staffio gofynnol yn ystod y cyfnod hwn.
- Rhaid sicrhau bod yr unigolyn yn derbyn tal llawn am gyfnod mor fyr a phosib. Fe fydd cofnod o'r digwyddiad, wedi ei ddyddio, yn cael ei gadw gyda ffeil staff yr aelod o staff.
- gwneud cyfeiriad i'r Gwasanaeth Gwahardd a Datgelu (**DBS**). Gweler Atodiadau 2 a 3 am fwy o fanylion.

Bydd y Cylch Meithrin yn:

- disgwyl i staff, gwirfoddolwyr, a myfyrwyr ar brofiad gwaith gyrraedd y gwaith yn abl i gyflawni eu swydd a'u dyletswyddau yn ddiogel heb unrhyw gyfyngiadau o achos defnydd neu ôl-ffeithiau alcohol neu gyffuriau². Ni ddylai gweithwyr gyflwyno eu hunain ar gyfer eu gwaith o dan ddylanwad alcohol na chyffuriau, lle mae eu perfformiad neu eu gallu i gyflawni eu dyletswyddau yn ddiogel ac yn gymwys wedi eu heffeithio mewn unrhyw ffordd.
- gwrthod derbyn staff, gwirfoddolwyr, a myfyrwyr ar brofiad gwaith i'r gwaith sydd yn amlwg o dan ddylanwad alcohol neu gyffuriau, a / neu fod eu gallu i weithio wedi'i amharu mewn unrhyw ffordd oherwydd defnydd o alcohol neu gyffuriau.
- disgwyl i staff, gwirfoddolwyr, a myfyrwyr ar brofiad gwaith beidio ag yfed alcohol neu gadw / cymryd cyffuriau anghyfreithlon yn ystod oriau gwaith cytundebol, gan gynnwys yn ystod egwyl cinio ac unrhyw egwyl arall. Gall unrhyw achos o yfed alcohol neu gymryd cyffuriau anghyfreithlon yn ystod oriau gwaith cytundebol arwain at gamau disgyblu fel y nodir yn y **Polisi Staffio** a allai arwain at ddiswyddo.
- gwrthod derbyn staff, gwirfoddolwyr a myfyrwyr ar brofiad gwaith i'r gwaith sydd ag ôl-ffeithiau alcohol neu gyffuriau ar eu corff. Rhaid cofio bod alcohol a chyffuriau yn aros yn y corff am gyfnod wedi eu cymryd, a gall hyn amharu ar allu'r unigolion i gyflawni ei ddyletswyddau'n ddiogel.
- disgwyl i staff, gwirfoddolwyr, a myfyrwyr ar brofiad gwaith ddangos ymddygiad cyfrifol yn y gwaith a digwyddiadau cymdeithasol sy'n gysylltiedig â gwaith.

Os ydych yn cynrychioli'r lleoliad mewn digwyddiadau allanol lle gweinir alcohol fe ddylech ystyried hyn i fod 'yn y gwaith' er waetha'r ffaith fod hyn y tu allan i oriau gwaith arferol. O ganlyniad, bydd disgwyl i chi ymddwyn mewn modd proffesiynol ac yn addas ar gyfer gwaith bob amser.

² Mae'r defnydd o gyffuriau hefyd yn cynnwys y defnydd o gyffuriau neu feddyginiaeth cyfreithlon sydd yn cael yr un effaith a chyffuriau anghyfreithlon.

Fersiwn 1:1

Hydref 2019

Ceri Rhiannon a Catrin Elis – Personau Cofrestredig : Anneka Williams - Arweinydd y Cylch

Elusen Gofrestredig Rhif 1094577

Mae'r Cylch Meithrin yn gweithredu camau rhesymol i atal cymeriant neu or-gymeriant alcohol gan staff, gwirfoddolwyr a myfyrwyr ar brofiad gwaith. Bydd y Cylch yn gweithredu i ddelio ag unrhyw ymddygiad annerbyniol sy'n deillio o ddefnydd alcohol.

Mae'r Cylch yn diffinio "lefel afresymol" o yfed fel un o'r sefyllfaoedd canlynol:

- bod perfformiad yr unigolyn, yn nhyb y rheolwr, yn ddiffygiol. Gall hwn fod yn is na'r terfyn cyfreithlon ar gyfer gyrru.
- bod ymddygiad yr unigolyn, yn nhyb y rheolwr, yn peri embaras, trallod neu dramgwydd (*embarrassment, distress or offence*) i eraill.
- Mae'r unigolyn yn parhau i yfed ar ôl derbyn cyfarwydd i beidio gan reolwr.

Gall unrhyw ymddygiad o'r fath arwain at gamau disgyblu fel y nodir yn y **Polisi Staffio**.

Mae'r Cylch Meithrin yn disgwyl i staff, gwirfoddolwyr, a myfyrwyr ar brofiad gwaith gydymffurfio â deddfau yfed a gyrru a deddfau gyrru cyffuriau cyfredol ar bob amser. Gall euogfarn (*conviction*) am drosedd yfed a gyrru neu gymryd cyffuriau a gyrru niweidio ein henw da ac, os oes angen i chi yrru ar gyfer eich swydd, efallai na fyddwch yn medru parhau yn eich swydd. Os ydych yn cyflawni (*commit*) trosedd yfed a gyrru neu gyffuriau a gyrru wrth weithio i ni, neu y tu hwnt i oriau gwaith, gall hyn arwain at gamau disgyblu fel y nodir yn y **Polisi Staffio** a allai arwain at ddiswyddo.

Fe fydd y Cylch Meithrin yn:

- cysylltu gyda'r **Heddlu** os bydd unigolyn o dan ddylanwad alcohol neu gyffuriau yn cyrraedd y lleoliad mewn car.
- cysylltu gyda'r **Heddlu** os ydynt yn tybio bod unigolyn, boed yn aelod o staff, gwirfoddolwr, myfyriwr ar brofiad gwaith, ymwelydd neu gontractiwr, yn meddu ar gyffuriau anghyfreithlon.
- cysylltu gyda'r **Heddlu** ble tybir bod gweithred anghyfreithlon (e.e. cyflenwi cyffuriau anghyfreithlon) wedi cymryd lle, fel sy'n ofynnol yn **Neddf Camddefnydd Cyffuriau 1971**.

Ble cyfeirir at aelod o staff, fe fydd hyn yn arwain at gamau disgyblu fel y nodir yn y **Polisi Staffio** a allai arwain at ddiswyddo.

Meddyginiaeth

Mae'r Cylch Meithrin yn cydnabod nad ydy pob cyffur a ddefnyddir yn anghyfreithlon, neu wedi'i brynu'n anghyfreithlon. Rydym yn cydnabod bod rhai cyffuriau a geir yn gyfreithlon yn gallu effeithio ar waith a pherfformiad unigolyn, ac nid camddefnydd sydd yn achosi hyn. Bydd y Cylch Meithrin yn disgwyl i staff, gwirfoddolwyr, a myfyrwyr ar brofiad gwaith sydd yn cymryd meddyginiaeth o'r fath gofyn am gyngor gan eu Meddyg Teuluol neu Fferyllydd am yr effaith posib ar eu gallu i gyflawni eu swydd.

Mae disgwyl i staff, gwirfoddolwyr, a myfyrwyr ar brofiad gwaith sydd yn cymryd unrhyw feddyginiaeth (ar bresgripsiwn neu dros y cownter) a all effeithio ar eu gallu i gyflawni ei

swydd i rannu gwybodaeth berthnasol gyda'r **Arweinydd / Person Cofrestredig** yn amserol er mwyn trefnu asesiad risg pwrpasol. Rhaid iddynt ddilyn unrhyw gyfarwyddiadau sydd yn deillio o hyn. Ni ddylid defnyddio unrhyw gyffur sydd yn achosi syrthni (*drowsiness*) yn y gweithle.

Nodi problem

Ni ddylai gweithiwr, gwirfoddolwr neu fyfyrwr ar brofiad gwaith cyflwyno eu hunain ar gyfer gwaith o dan ddylanwad alcohol na chyffuriau, lle mae eu perfformiad neu eu gallu i gyflawni eu dyletswyddau yn ddiogel ac yn gymwys wedi eu heffeithio mewn unrhyw ffordd.

Ni ddylai gweithiwr, gwirfoddolwr neu fyfyrwr ar brofiad gwaith dod â neu ddefnyddio unrhyw alcohol neu sylweddau anghyfreithlon i'r gwaith o dan unrhyw amgylchiadau. Dylai dilyn mesurau rheoli/diogelwch os am ddod â chyffuriau ar bresgripsiwn neu dros y cownter ar dir y Cylch.

Os yw aelod o staff, gwirfoddolwr neu fyfyrwr ar brofiad gwaith yn credu bod ganddynt broblem alcohol neu broblem sy'n gysylltiedig â chyffuriau, disgwylir iddynt geisio cyngor a chymorth arbenigol cyn gynted â phosib.

Ni ddylid gwneud ymdrech i guddio eu gwaith neu ymddygiad os ydynt yn dioddef o ganlyniad i alcohol neu broblem sy'n gysylltiedig â chyffuriau. Anogir staff i ofyn am gymorth drwy'r **Arweinydd / Person Cofrestredig**.

Os yw aelod o staff, gwirfoddolwr neu fyfyrwr ar brofiad gwaith yn sylwi ar newid mewn patrwm ymddygiad cydweithiwr, dylid dwyn hyn i sylw'r **Arweinydd / Person Cofrestredig**, neu ddilyn y drefn a nodwyd yn y **Polisi Chwythu'r Chwiban..**

Cyfrifoldebau'r Arweinydd / Person Cofrestredig

Os yw'r **Arweinydd / Person Cofrestredig** yn ystyried fod yna ddirywiad mewn perfformiad gwaith a / neu newid mewn ymddygiad aelod o staff, gwirfoddolwr neu fyfyrwr ar brofiad gwaith oherwydd effeithiau camddefnydd alcohol neu gyffuriau, byddant yn eu gwahodd i gyfarfod i drafod y sefyllfa. Pwrpas y cyfarfod hwn fydd:

- trafod y rheswm dros yr ymchwiliad ac i ofyn am farn yr aelod o staff, gwirfoddolwr neu fyfyrwr ar brofiad gwaith ar, er enghraifft, y dirywiad yn eu perfformiad yn y gwaith ac/neu ymddygiad;
- lle y bo'n briodol, annog yr aelod o staff i ofyn am gymorth gweithiwr iechyd galwedigaethol am gyngor meddygol pwrpasol.
- lle y bo'n briodol, cynnig cyfeirio'r aelod o staff, gwirfoddolwr neu fyfyrwr ar brofiad gwaith at weithiwr iechyd galwedigaethol am gyngor meddygol pwrpasol.

Darparu cymorth

Gall problemau sy'n gysylltiedig â chyffuriau ac alcohol ddatblygu am amrywiaeth o resymau a dros gyfnod sylweddol o amser. Mae'r Cylch Meithrin yn ymrwymo, i'r graddau posib, i

drin y problemau hyn mewn modd tebyg i faterion ieuchyd eraill. Byddwn yn darparu cymorth lle bo hynny'n bosibl, gyda'r bwriad o ddychwelyd yr aelod staff i'w dyletswyddau llawn.

Gall hyn gynnwys:

- cyfeirio at ddarparwyr triniaeth briodol, lle bo angen, ar y cyd â'r meddyg teulu.
- caniatáu amser o'r gwaith i fynychu triniaeth.
- addasu dyletswyddau neu gynnig cymorth arall yn ystod triniaeth ac am gyfnod y cytunwyd arno wedi hynny, yn amodol ar ofynion gweithredol ac ymarferoldeb o fewn gofynion y swydd.

Os nad yw aelod o staff yn gorffen rhaglen o driniaeth a'i bod yn dychwelyd i weithio heb fod yn barod i wneud hynny bydd yr **Arweinydd / Person Cofrestredig** yn cyfarfod gyda'r unigolyn i benderfynu pa gamau pellach, os o gwbl, y dylai eu cymryd.

Cyfrinachedd

Nod y Cylch Meithrin yw sicrhau y cynhelir cyfrinachedd unrhyw aelod o staff, gwirfoddolwr neu fyfyrwr ar brofiad gwaith sy'n profi problemau sy'n gysylltiedig â chyffuriau neu alcohol yn briodol.

Fodd bynnag, rhaid cydnabod, wrth gefnogi staff, gwirfoddolwr neu fyfyrwr ar brofiad gwaith, fod rhywfaint o rannu gwybodaeth yn debygol o fod yn angenrheidiol. Fel rheol, fe fydd y Cylch Meithrin yn gofyn am ganiatâd yr unigolyn cyn datgelu unrhyw wybodaeth gyfrinachol. Fe fydd y Cylch Meithrin yn dilyn canllawiau'r **Polisi Cyfrinachedd a Diogelu Data** mewn achosion o'r fath.

Os yw aelod o staff, gwirfoddolwr neu fyfyrwr ar brofiad gwaith yn gofyn am gymorth gyda phroblem alcohol neu gyffuriau yn uniongyrchol gan **Bwyllgor y Cylch** ac yn dymuno cadw pethau'n gyfrinachol rhag eu cydweithwyr, byddwn yn parchu hyn oni bai bod rheswm i gredu y gallai hyn ei rhoi nhw, eu cydweithwyr, unrhyw un arall, neu'r busnes mewn perygl neu risg. Yn yr amgylchiadau hyn bydd **Pwyllgor y Cylch** yn eu hannog i roi gwybod i'r cydweithwyr a byddant yn rhoi digon o amser i wneud hynny cyn trafod y mater gyda hwy.

Diogelu Plant

Mae gan y Cylch Meithrin dyletswydd dros y plant o dan ein gofal. I'r perwyl hwn, fe fydd y Cylch Meithrin yn gofyn i unigolion sydd yn cyrraedd y lleoliad o dan ddylanwad amlwg o alcohol neu gyffuriau i adael y lleoliad.

Ble barnir nad ydy rhiant/gofalwr/gwarchodwr yn medru gofalu am blentyn oherwydd eu bod o dan ddylanwad alcohol neu gyffuriau, fe fydd y Cylch Meithrin yn cysylltu gydag un o'r cysylltiadau argyfwng y darparwyd gan y rhieni ar y ffurflen **P1**.

Fe fydd **Arweinydd** y Cylch Meithrin yn ymdrechu, hyd eithaf eu gallu, i sicrhau nad ydy plentyn yn teithio mewn cerbyd a yrrir gan unigolyn tybir i fod o dan ddylanwad alcohol neu gyffuriau.

Os nad yw hyn yn bosib, rhaid cofio nad oes hawl gyfreithiol i gadw plentyn rhag ei rhiant / gofalwr / gwarchodwr. Ble barnir bod y plentyn mewn perygl, neu fod pryder am les y plentyn, fe fydd y Cylch Meithrin yn dilyn y canllawiau a nodir yn y **Polisi Amddiffyn Plant**.

Fe fydd y Cylch Meithrin yn:

- rheoli'r digwyddiad mewn ffordd sensitif er mwyn sicrhau y gellid cynnal perthynas teulu cadarnhaol.
- sicrhau bod dau aelod o staff yn bresennol wrth drafod gyda'r rhiant / gofalwr / gwarchodwr.
- cadw cofnod ysgrifenedig yn y **Llyfr Digwyddiadau** o'r digwyddiad.
- cysylltu gyda'r **Heddlu** os bydd unigolyn o dan ddylanwad alcohol neu gyffuriau yn cyrraedd y lleoliad mewn car.
- cysylltu gyda'r **Heddlu** os ydynt yn tybio bod unigolyn, boed yn aelod o staff, gwirfoddolwr, myfyriwr ar brofiad gwaith, ymwelydd neu gontractiwr, yn meddu ar gyffuriau anghyfreithlon.
- cysylltu gyda'r **Heddlu** ble tybir bod gweithred anghyfreithlon (e.e. cyflenwi cyffuriau anghyfreithlon) wedi cymryd lle, fel sy'n ofynnol yn **Neddf Camddefnydd Cyffuriau 1971**.
- cysylltu gyda **Gwasanaethau Cymdeithasol** i nodi pryder am ddiogelwch y plentyn.

CANLLAWIAU AR GYFER DIGWYDDIADAU ANNISGWYL

Gall ddigwyddiadau annisgwyl fod yn gysylltiedig â rhieni, gofalwyr, gwarchodwyr, staff, gwirfoddolwyr, myfyrwyr ar brofiad gwaith, ymwelwyr neu unrhyw unigolyn arall sydd yn dod i gyswllt gyda'r lleoliad.

Gall digwyddiadau annisgwyl gynnwys:

- darganfod cyffuriau neu offer gyffuriau yn y lleoliad.
- amheuaeth, si (*rumour*) neu honiad am weithgareddau unigolyn.
- datguddiad gan unigolion am gamddefnydd sylweddau ar safle'r Cylch Meithrin neu ar wibdaith/taith.
- defnydd neu symptomau camddefnydd sylweddau.
- gwerthu sylweddau.
- meddiant (*possession*) ar sylweddau.

Rhaid trin pob achos o gamddefnydd alcohol neu gyffuriau o ddifri a'i adrodd i'r **Arweinydd neu'r Person cofrestredig/ Unigolyn Cyfrifol**. Dylid cadw cofnod o bob digwyddiad yn y **Llyfr Digwyddiadau**, gan gynnwys y dyddiad a'r amser.

Mae lles a diogelwch y plant yn cael blaenoriaeth ym mhob achos.

Rhaid dilyn gweithdrefnau / canllawiau **Cymorth Cyntaf** os tybir bod unigolyn yn sâl neu'n annïogel o ganlyniad i gamddefnydd alcohol neu gyffuriau.

Ble barnir bod y plentyn mewn perygl, neu fod pryder am les y plentyn, fe fydd y Cylch Meithrin yn dilyn y canllawiau a nodir yn y **Polisi Amddiffyn Plant**.

Ble tybir bod gweithred anghyfreithlon (e.e. cyflenwi cyffuriau anghyfreithlon) wedi cymryd lle, fe fydd y Cylch Meithrin yn cysylltu gyda'r Heddlu fel sy'n ofynnol yn **Neddf Camddefnydd Cyffuriau 1971**.

Ble cyfeirir at aelod o staff, dilynnir y camau disgyblu fel y nodir yn y **Polisi Staffio**, gan gyfeirio hefyd at y **Polisi Camddefnydd Alcohol a Chyffuriau** (uchod) a'r **Polisi Di-Fwg**.

Darganfod cyffuriau neu offer gyffuriau yn y lleoliad

Os darganfyddir cyffuriau neu offer cyffuriau ar safle'r Cylch Meithrin (tu mewn neu'r tu allan), rhaid dilyn y camau isod:

- Adrodd y darganfyddiad i'r arweinydd ar unwaith.
- Galw **999** os oes unigolyn mewn perygl neu os tybir bod unigolyn mewn perygl o niwed.
- Cadw cofnod o bob digwyddiad yn y **Llyfr Digwyddiadau**, gan gynnwys y dyddiad a'r amser.
- Cysylltu gyda'r Heddlu / Y Cyngor fel sy'n berthnasol i drefnu gwaredu'r eitemau yn ddiogel mor gynted ag sy'n bosib.
- Peidio â gadael i blant y lleoliad fynd yn agos i'r ardal nes gwaredu'r eitemau.

Polisiâu Cysylltiedig

Polisi Staffio

Polisi Amddiffyn Plant

Polisi Cyfrinachedd a Diogelu Data

Polisi Iechyd, Diogelwch a Lles

Polisi Gadael a Chasglu Plant

Polisi Chwythu'r Chwiban

Polisi Di-Fwg

Cysylltiadau Defnyddiol a Gwybodaeth Bellach

Awgrymir cyfeirio at y cyhoeddiadau a'r gwefannau isod am fwy o wybodaeth:

ACAS 'Dealing with someone who has a drug or alcohol problem'

<http://www.acas.org.uk/index.aspx?articleid=4387>

BMA 'Alcohol, drugs and the workplace – The role of medical professionals' July 2016

<https://www.bma.org.uk/advice/employment/occupational-health/alcohol-drugs-and-the-workplace>

HSE 'Drug Misuse at Work: A Guide for Employers'

<http://www.hse.gov.uk/pubns/indg91.pdf>

HSE 'Don't mix it: A guide for employers on alcohol at work'

<http://www.hse.gov.uk/pubns/indg240.pdf>

Fersiwn 1:1

Hydref 2019

Ceri Rhiannon a Catrin Elis – Personau Cofrestredig : Anneka Williams - Arweinydd y Cylch

Elusen Gofrestredig Rhif 1094577

HSE 'Drug Misuse at work: a guide for employers' <http://www.hse.gov.uk/pubns/indg91.pdf>

TUC 'Drugs and Alcohol in the Workplace: Guidance for Workplace Representatives' <https://www.tuc.org.uk/workplace-issues/health-and-safety/drugs-and-alcohol/guides-and-reports-reps/drugs-and-alcohol>

Deddf Camddefnydd Cyffuriau 1971 <http://www.legislation.gov.uk/cy/ukpga/1971/38>

DrugWise 'What are the UK Drug Laws?' <http://www.drugwise.org.uk/what-are-the-uk-drug-laws/>

Llinell Gymorth Cyffuriau ac Alcohol Cymru <http://dan247.org.uk/Default.asp>

ATODIAD 1: Arwyddion posib o gamddefnydd alcohol a / neu gyffuriau.

O dan Ddeddf Iechyd a Diogelwch yn y Gwaith 1974 mae gennych ddyletswydd gyfreithiol, o fewn terfynau rhesymol, i sicrhau iechyd, diogelwch a lles staff. Yn ogystal, mae gennych ddyletswydd o dan Reolaethau Rheoli Iechyd a Diogelwch yn y Gwaith 1999 i asesu risg i iechyd a diogelwch eich gweithwyr. Os ydych yn ymwybodol bod aelod o staff o dan ddylanwad cyffuriau ac yn caniatáu iddyn nhw barhau i weithio, gan roi'r aelod o staff neu eraill mewn perygl, fe allwch chi gael eich erlyn. Mae'n ofynnol i'ch gweithwyr cymryd gofal rhesymol o'u hunain a phobl eraill gellid eu heffeithio gan yr hyn a wneir yn y gwaith.

Cofiwch, gall y dangosyddion a nodir isod cael eu hachosi gan ffactorau eraill megis straen, a dylid eu trin fel arwyddion *posib* fod rhywun yn camddefnyddio cyffuriau a / neu alcohol.

Arwyddion posib o gamddefnyddio cyffuriau / alcohol gallwch chi chwilio amdanynt:

- Newid sydyn mewn hwyliau
- Llid neu flinder anarferol
- Tuedd i ddrysu
- Amrywiadau yn lefelau egni a chanolbwytio
- Diffyg ar berfformiad yn y gwaith
- Gwael am gadw amser
- Cynnydd yn absenoldebau salwch tymor-byr
- Dirwyiad ym mherthnasau gyda chydweithwyr, cwsmeriaid a rheolwyr
- Anonestrwydd a lladrata (sy'n deillio o'r angen i dalu am arferiad drud)

Cymerwyd o'r Ddogfen HSE: Drug Misuse at Work: A Guide for Employers

<http://www.hse.gov.uk/pubns/indg91.pdf>

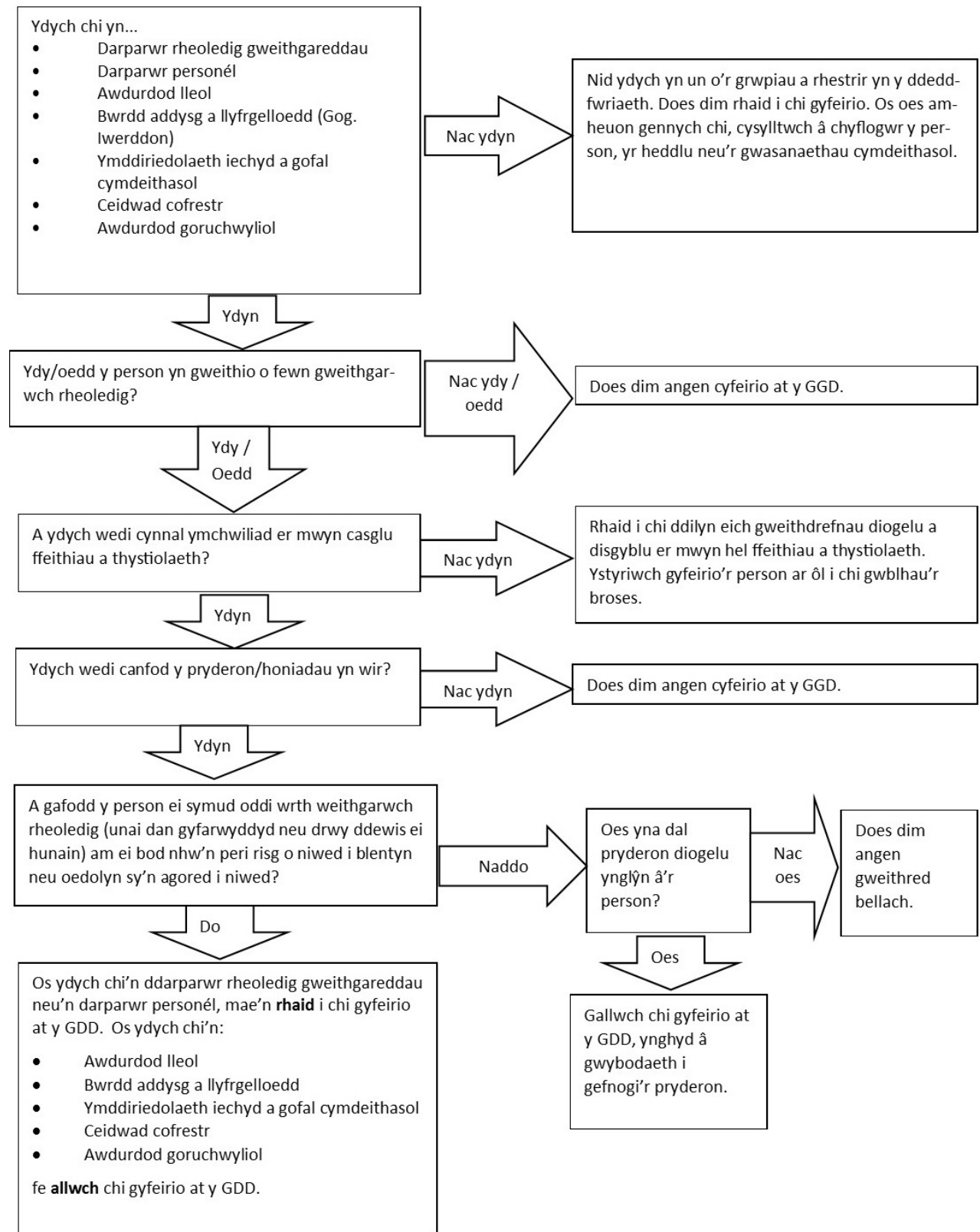
Atodiad 2: Cyfeiriadau at y Gwasanaeth Gwahardd a Diogelu

Ar ôl cwblhau ymchwiliad trwyadl, mi ddylai'r Cylch benderfynu os dylai wneud cyfeiriad i'r Gwasanaeth Gwahardd a Datgelu yn yr amgylchiadau canlynol:

Mae ymddygiad person yn peryglu plentyn os ydynt yn:

- niweidio plentyn
- achosi i blentyn cael eu niweidio
- rhoi plentyn mewn perygl o niwed
- ceisio niweidio plentyn
- annog rhywun arall i niweidio plentyn

Atodiad 3: Siart Llif Cyfeiriadau at y Gwasanaeth Gwahardd a Diogelu

<https://www.gov.uk/government/publications/dbs-referrals-referral-chart>

Fersiwn 1:1

Hydref 2019

Ceri Rhiannon a Catrin Elis – Personau Cofrestredig : Anneka Williams - Arweinydd y Cylch

Elusen Gofrestredig Rhif 1094577